

# Uloga nakladničke djelatnosti Hrvatskoga knjižničarskog društva u obrazovanju knjižničara

---

Hebrang Grgić, Ivana

Source / Izvornik: **Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 2015, 58, 263 - 276**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:614585>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**



Sveučilište u Zagrebu  
Filozofski fakultet  
University of Zagreb  
Faculty of Humanities  
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb  
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)



**ULOGA NAKLADNIČKE DJELATNOSTI  
HRVATSKOGA KNJIŽNIČARSKOG DRUŠTVA U  
OBRAZOVANJU KNJIŽNIČARA**

**CROATIAN LIBRARY ASSOCIATION PUBLISHING ACTIVITIES  
AND THEIR IMPACT ON EDUCATION OF LIBRARIANS**

*Ivana Hebrang Grgić*

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

Filozofskog fakulteta u Zagrebu

ihgrgic@ffzg.hr

UDK / UDC 061.2:02:655.4

Istraživanje / Research paper

Primljeno / Received: 23. 11. 2014.

*Sažetak*

Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD) ima dugu izdavačku tradiciju – *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* izlazi neprekidno od 1950. godine, a prva knjiga objavljena je 1966. godine. Do kraja 2013. godine ukupno su objavljene 143 knjige. Istraživanje je podijeljeno u tri dijela. U prvom se dijelu analizira broj objavljenih monografskih publikacija po godinama, od 1966. do 2013. godine te broj prodanih publikacija od 2008. do 2013. godine. U drugom dijelu rada analiziraju se popisi literature u trenutno važećim programima pojedinih knjižničarskih studija u Hrvatskoj, programi za polaganje stručnih ispita i programi koji nude stalno stručno usavršavanje knjižničara. Zaključuje se kolika je zastupljenost izdanja HKD-a u programima. Treći dio istraživanja obuhvaća analizu izvora korištenih za pisanje diplomskih radova iz područja knjižničarstva, obranjenih na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu tijekom 2011. i 2012. godine. Analiza pokazuje koliko studenti koriste izdanja HKD-a pri pisanju diplomskih radova. Na temelju zastupljenosti izdanja HKD-a u popisima literature u obrazovnim programima kao i u

popisima korištene literature za diplomske radove, zaključuje se o korištenju izdanja u obrazovanju knjižničara te o važnosti daljnjeg razvijanja nakladničke djelatnosti.

*Cljučne riječi:* Hrvatsko knjižničarsko društvo, izdavaštvo, knjižničari, obrazovanje

### *Summary*

Croatian Library Association (CLA) has a long tradition in publishing – the journal *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* (Croatian Librarians Herald) has been published since 1950, and the first monograph was published in 1966. By the end of 2013, the total of 143 books have been published. The paper is divided into three parts. The first part presents the analysis of the total number of publications for each year (from 1966 to 2013), and then the analysis of the number of sold publications (from 2008 to 2013). The second part analyzes the required reading lists of Croatian university programs of library studies (B.A. and M.A. levels), state librarian certification exams, and continuing education programs, in order to investigate the extent to which the CLA publications are included in the required readings lists. The third part analyzes the use of CLA publications in reference lists of graduation thesis of the students of the Department of Information and Communication Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, for the years 2011 and 2012. The conclusion discusses the importance of a further development of publishing activities of CLA.

*Keywords:* Croatian Library Association, publishing, librarians, education

### **Uvod**

Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD, tada Hrvatsko bibliotekarsko društvo) osnovano je 14. ožujka 1940. godine.<sup>1</sup> O prvim, ratnim, godinama rada malo je podataka, ali poznato je da je društvu nakon Drugoga svjetskog rata odobreno daljnje djelovanje. Odobrenje je povučeno 1948. godine, a novo društvo, Društvo bibliotekara Hrvatske, osnovano je u studenome iste godine i tako zadržalo kontinuitet djelovanja hrvatske knjižničarske udruge.<sup>2</sup>

---

<sup>1</sup> Živković, Daniela. Osnutak i prve godine rada : pogled u arhivu. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 10.

<sup>2</sup> Živković, Daniela. Pogled u povijest Hrvatskog knjižničarskog društva na njegovu 70. obljetnicu. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 53, 3/4(2010), 161-165.

Izdavačka djelatnost HKD-a započinje 1950. godine kada je objavljen prvi trobroj časopisa *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* (VBH) u nakladi od 1.000 primjeraka. Od tada časopis izlazi redovito u četiri broja godišnje, ponekad s manjim kašnjenjima uzrokovanim financijskim i organizacijskim poteškoćama. Od 46. godišta (2003. godine) objavljuje se i elektronička inačica časopisa.<sup>3</sup> Časopis objavljuje recenzirane znanstvene i stručne radove iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, ali i izvještaje, zapisnike o radu Hrvatskoga knjižničarskog društva, prikaze knjiga, prijevode raznih smjernica i preporuka te druge neregulirane priloge. Od 1968. do 1979. društvo je objavljivalo i časopis *Knjiga i čitaoci*.<sup>4</sup>

Društvo od 1966. godine objavljuje i knjige. Prva je bila knjiga Eve Verona *Abecedni katalog u teoriji i praksi* koja je na 220 stranica sadržavala pretrađen i primjerima nadopunjen tekst predavanja održanih u studenome 1965. godine na Seminaru za bibliotekare naučnih biblioteka. Struktura organizacije izdanja HKD-a mijenjala se tijekom godina. Pet nizova, unutar kojih HKD trenutno objavljuje publikacije, jesu: Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, Posebna izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, Elektronička izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva i niz Hrvatsko knjižničarstvo Hrvatskog knjižničarskog društva.<sup>5</sup>

Glasilu *HKD Novosti* izlazi od 1994. godine tri do četiri puta godišnje donoseći najnovije vijesti iz područja knjižničarstva – izvještaje s raznih sastanaka, pregled rada regionalnih društava, vijesti o međunarodnim događanjima, prikaze održanih skupova, radionica itd. Glasilo dobivaju besplatno svi članovi HKD-a, a od broja 39. iz travnja 2008. godine izlazi isključivo u elektroničkom obliku.<sup>6</sup>

<sup>3</sup> Hrvatsko knjižničarsko društvo. O *Vjesniku*. Dostupno na: [http://www.hkdrustvo.hr/vbh/o\\_vjesniku/](http://www.hkdrustvo.hr/vbh/o_vjesniku/) [citirano: 2014-06-05].

<sup>4</sup> Nebesny, Tatjana. Bibliografija izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva : 1940. – 2000. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 41.

<sup>5</sup> Društvena izdanja. Hrvatsko knjižničarsko društvo. 2014. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/izdanja/kategorija/drustvena/> [citirano: 2014-06-05].

<sup>6</sup> Hrvatsko knjižničarsko društvo. O *HKD Novostima*. 2014. Dostupno na: [http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/o\\_novostima/](http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/o_novostima/) [citirano: 2014-06-05].

## **Cilj, metode i uzorak istraživanja**

Cilj istraživanja je kvantitativno analizirati izdavačku djelatnost HKD-a i ulogu izdanja u obrazovanju knjižničara. Istraživanje je podijeljeno u tri dijela. U prvome se analiziraju podaci o objavljenim knjigama, o prodanim primjercima po godinama i o broju učitavanja elektroničkih knjiga po godinama. Podaci o objavljenim publikacijama preuzeti su s mrežnih stranica HKD-a (za razdoblje od 1966. do kraja 2013. godine).<sup>7</sup> Podaci o prodanim primjercima analizirani su za razdoblje od 2006. do 2013. godine.

Drugi dio istraživanja analizira zastupljenost izdanja HKD-a u popisima literature u trenutno (akademska godina 2013./14.) važećim programima studija knjižničarstva na hrvatskim sveučilištima, u popisu preporučene literature za polaganje stručnih ispita u knjižničarstvu te u popisima literature u tečajevima koji se održavaju u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Analiza je napravljena prema mrežno dostupnim programima, a uključena su sva izdanja HKD-a – knjige, *VBH* i *HKD Novosti*.

Cilj trećeg dijela je istražiti koliko studenti koriste izdanja HKD-a pri pisanju diplomskih radova. Analizirani su diplomski radovi iz područja knjižničarstva koji su obranjeni tijekom 2011. i 2012. godine na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a bili su dostupni u digitalnom repozitoriju fakulteta.<sup>8</sup> U uzorku su bila sva 134 diplomatska rada koji su bili dostupni u repozitoriju do kraja svibnja 2014. godine. Radovi obranjeni 2013. godine nisu u uzorku zbog toga što se neki diplomski radovi pohranjuju s odgodom pa je broj radova bio zanemariv u trenutku istraživanja.

Metoda istraživanja kvantitativna je analiza podataka objavljenih na mrežnim stranicama i podataka prikupljenih u godišnjim izvještajima.

## **Analiza objavljenih knjiga i prodanih ili učitanih primjeraka**

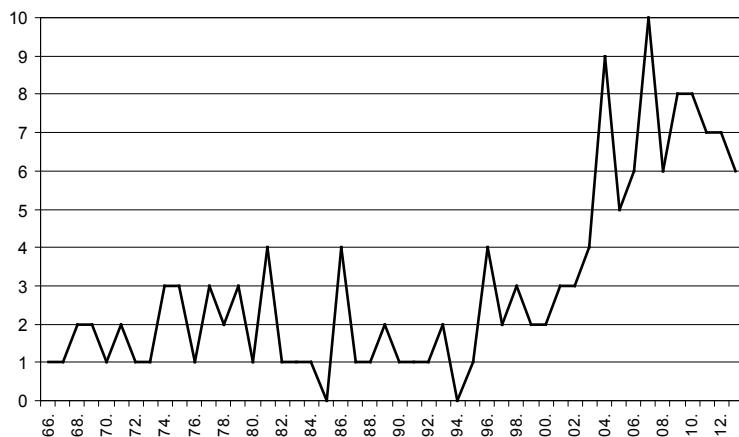
Prema podacima na stranicama HKD-a, do kraja 2013. godine objavljene su ukupno 143 knjige, od čega šest u elektroničkom obliku (u nizu Elektronička izdanja HKD-a).

---

<sup>7</sup> Društvena izdanja. Hrvatsko knjižničarsko društvo. 2014. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/izdanja/kategorija/drustvena/> [citirano: 2014-06-05].

<sup>8</sup> Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Repozitorij Filozofskog fakulteta. 2014. Dostupno na: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/> [citirano: 2014-06-05].

Grafikon 1 prikazuje broj objavljenih knjiga po godinama. U početku se broj kretao od niti jedne do četiri objavljene knjige godišnje. Nakon 1995. godine, nema godina u kojima ne bi bile objavljene barem dvije knjige, a veći porast zamjećuje se nakon 2003. godine od kada se objavljuje najmanje pet knjiga godišnje. U samo dvije od 48 godina nije objavljena niti jedna knjiga, a u 16 godina objavljena je po jedna knjiga. Najveći broj knjiga, njih 10, objavljen je 2007. godine. Nakon toga bilježi se tendencija pada godišnje produkcije koja prijeti ozbiljnim smanjivanjem.<sup>9</sup> Je li takvo smanjivanje produkcije opravdano, pokazat će drugi i treći dio istraživanja.

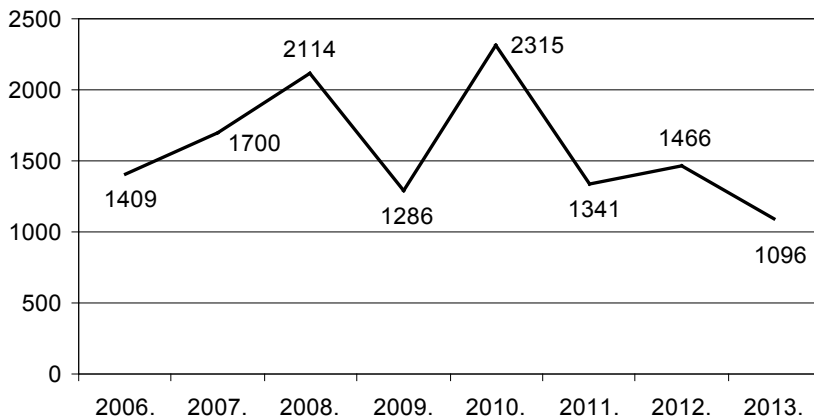


Grafikon 1. Broj objavljenih knjiga u izdanju HKD-a po godinama, od početka objavljivanja knjiga (1966. godine) do kraja 2013. godine

Grafikon 2 nastao je na temelju analize godišnjih izvješća o prodaji knjiga od 2006. do 2013. godine. Broj varira i primjećuje se trend smanjivanja broja prodanih primjeraka – u 2013. godini prodano je najmanje primjeraka u promatranom razdoblju, dvostruko manje nego u 2008. ili 2010. godini.

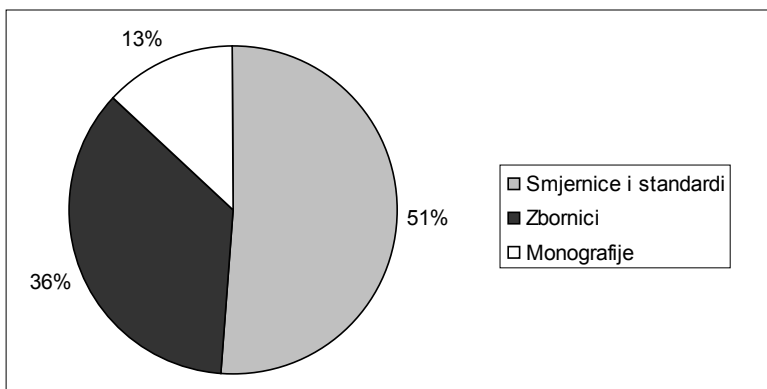
U osam promatranih godina prodano je ukupno 12.717 primjeraka knjiga. Prodaja je povezana s kupovnom moći, ali i s produkcijom.

<sup>9</sup> Do trenutka predaje ovog članka (listopad), u 2014. godini je objavljena jedna knjiga, a još dvije su u pripremi.



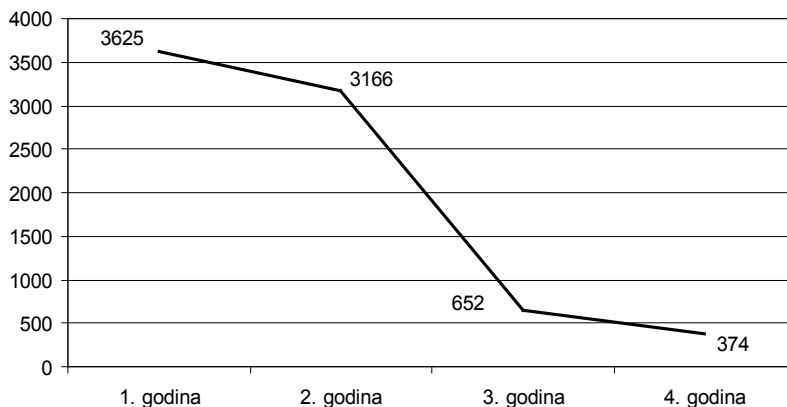
Grafikon 2. Broj prodanih publikacija godišnje, od 2006. do 2013. godine

Knjige su radi daljnje analize podijeljene u tri kategorije: *zbornici sa skupova*, *monografije* te *smjernice i standardi*. Grafikon 3 prikazuje udio svake kategorije u prodaji od 2006. do 2013. godine. Najviše je prodanih primjeraka iz kategorije *smjernice i standardi* (6.380 primjeraka ili 52 posto), slijede *zbornici* (4.633 ili 36 posto) pa *monografije* (1.704 ili 13 posto). Prodaja je proporcionalna produkciji – u kategoriji *smjernica i standarda* najviše je objavljenih publikacija, 75 (52 posto), u kategoriji *zbornika* 47 (33 posto), a u kategoriji *monografija* najmanje, 21 objavljena publikacija (15 posto).



Grafikon 3. Postotak prodaje triju kategorija publikacija od 2006. do 2013. godine

Analiza prodaje knjiga objavljenih od 2006. do 2013. godine (ukupno 52 publikacije ili 36 posto od ukupnog broja objavljenih publikacija) pokazuje da je prodano ukupno 8.514 primjeraka. Prosječan broj prodanih primjeraka je 164 po naslovu. Najviše primjeraka prodano je u kalendarskoj godini u kojoj su i objavljeni (42,6 posto primjeraka ili 3.625), dok je u drugoj godini nakon objavljivanja prodano još 37,2 posto primjeraka (3.166). Broj prodanih primjeraka u kasnijim godina naglo pada – u trećoj godini nakon objavljivanja prodano je 7,7 posto primjeraka (652), u četvrtoj 4,4 posto primjeraka (374) itd. (Grafikon 4). Prema tome, 79,8 posto svih prodanih primjeraka prodaje se u prve dvije kalendarske godine od objavljivanja. Promatraju li se zasebno tri kategorije, najbrže se prodaju *zbornici* – u prve dvije godine nakon objavljivanja proda se 87,9 posto svih prodanih primjeraka. Slijedi kategorija *smjernica i standarda* kojih se u prve dvije godine proda 74,5 posto, a *monografije* se prodaju najsporije, u prve dvije godine ih se proda 64,9 posto. Na temelju prikazanih podataka mogle bi se odrediti buduće naklade kako se na skladištu ne bi gomilale zalihe. Prema tome bi se trebala formirati i cijena knjiga.

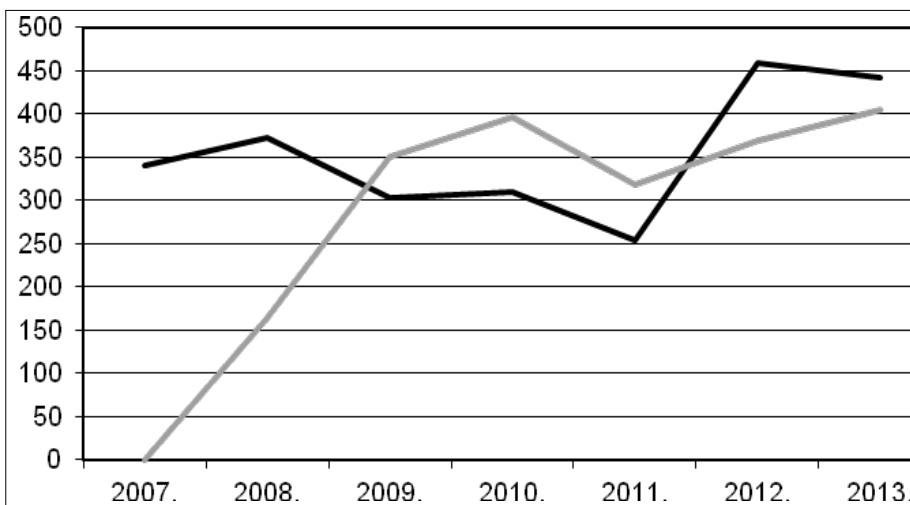


Grafikon 4. Broj prodanih primjeraka u prvoj, drugoj, trećoj i četvrtoj godini nakon objavljivanja

Knjige objavljene u nizu Elektronička izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva besplatno su dostupne na mrežnim stranicama izdavača pa za njih ne postoje pokazatelji prodaje. Zbog toga su za njih promatrani podaci o broju učitavanja cjelovitih tekstova do kraja 2013. godine. U nizu je objavljeno



ukupno šest publikacija (jedna 2007. godine, jedna 2008. godine, dvije 2011. godine, jedna 2012. godine i jedna 2013. godine). Podaci o učitavanjima nisu ujedno i podaci o ukupnom korištenju, jer je dokumente u pdf formatu moguće spremirati na računalo korisnika za dalju upotrebu. Ipak, broj učitavanja može dati približan prikaz korištenja. Svih šest publikacija je do kraja 2013. godine učitano ukupno 7.377 puta. Broj učitavanja po godinama je raznolik pa se ne može zaključiti da se publikacije učitavaju više u prvim godinama nakon objavljivanja (kao što se moglo zaključiti za prodaju tiskanih knjiga). Analiziraju li se dvije najstarije publikacije u nizu (objavljene 2007. i 2008. godine), jasno je da broj učitavanja godišnje ne bilježi pad unutar šest do sedam promatranih godina, nego se broj učitavanja povećava nekoliko godina nakon objavljivanja, a najveći je tek u šestoj godini nakon objavljivanja (Grafikon 5). Uzorak je premali za bilo kave sigurne zaključke – na temelju broja učitavanja ne može se zaključivati o korištenju tijekom dužeg razdoblja (isto kao ni na temelju broja prodanih primjeraka tiskanih publikacija, jer se one koriste i u godinama nakon što su prodane). Ipak se nameće pitanje bi li se izdanja HKD-a koristila više da se sva objavljuju u elektroničkom obliku. Ili bi to vrijedilo samo za kategoriju *smjernica i standarda*, budući da su sve publikacije iz niza Elektronička izdanja u toj kategoriji?



Grafikon 5. Učitavanja za dvije najstarije publikacije objavljene u nizu Elektronička izdanja HKD-a.

## Izdanja HKD-a u programima za obrazovanje knjižničara

Cilj drugog dijela istraživanja je ustanoviti ulogu izdanja HKD-a u programima za obrazovanje knjižničara. U tu svrhu analizirani su popisi literature svih mrežno dostupnih programa studija koji su povezani s obrazovanjem knjižničara (diplomski i preddiplomski studiji), programa stručnih ispita u knjižničarskoj struci i programa Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU). Literatura je analizirana na temelju programa koji su vrijedili i bili dostupni na internetu u svibnju 2014. godine: Preddiplomski studij informacijskih znanosti<sup>10</sup> i diplomski studij bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu,<sup>11</sup> Preddiplomski i diplomski studij informatologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku,<sup>12, 13</sup> Sveučilišni preddiplomski i diplomski interdisciplinarni studij kulturologije na Sveučilištu u Osijeku,<sup>14, 15</sup> Preddiplomski i diplomski studij knjižničarstva na Sveučilištu u Zadru,<sup>16, 17</sup> Diplomski studij hrvatskog jezika i književnosti (knjižničarski smjer) na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci,<sup>18</sup> programi stručnih ispita u knjižničarskoj struci<sup>19</sup> i programi Centra za stalno stručno usavršavanje.<sup>20</sup>

<sup>10</sup> Preddiplomski studijski programi na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu : informacijske znanosti. 2005. Dostupno na: <http://www.ffzg.unizg.hr/programi/preddiplomski.html> [citirano: 2014-06-05].

<sup>11</sup> Diplomski studijski programi na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu : bibliotekarstvo. 2008. Dostupno na: <http://www.ffzg.unizg.hr/programi/diplomski.html> [citirano: 2014-06-05].

<sup>12</sup> Studijski program : preddiplomski studij : informatologija. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: [http://www.ffos.unios.hr/serv\\_file.php?file=3539](http://www.ffos.unios.hr/serv_file.php?file=3539) [citirano: 2014-06-05].

<sup>13</sup> Studijski program : diplomski studij : informatologija. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: [http://www.ffos.unios.hr/serv\\_file.php?file=3538](http://www.ffos.unios.hr/serv_file.php?file=3538) [citirano: 2014-06-05].

<sup>14</sup> Sveučilišni preddiplomski interdisciplinarni studij kulturologije. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: <http://kulturologija.unios.hr/?w=18> [citirano: 2014-06-05].

<sup>15</sup> Sveučilišni diplomski interdisciplinarni studij kulturologije. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: <http://kulturologija.unios.hr/?w=19> [citirano: 2014-06-05].

<sup>16</sup> Preddiplomski studij : program redovnog preddiplomskog studija knjižničarstva. Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Dostupno na: <http://ozk.unizd.hr/?p=5484> [citirano: 2014-06-05].

<sup>17</sup> Studij knjižničarstva : program redovnog diplomskog studija. Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Dostupno na: <http://ozk.unizd.hr/?p=5490> [citirano: 2014-06-05].

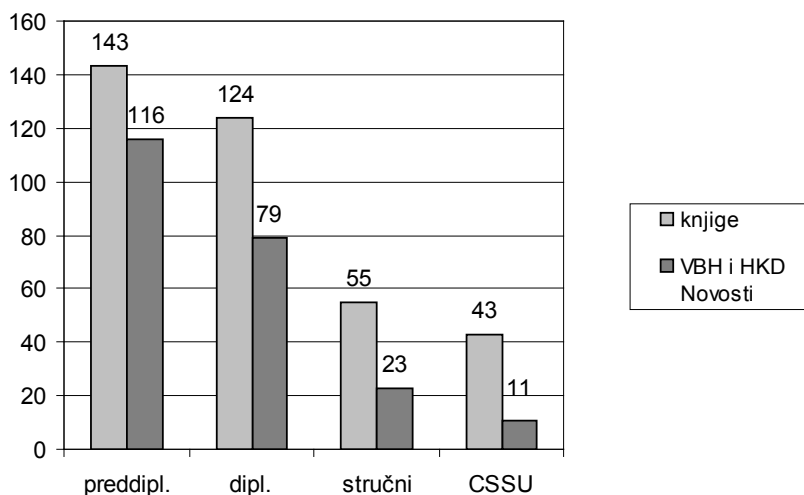
<sup>18</sup> Diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti (knjižničarski smjer). Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Dostupno na: <http://www.ffri.uniri.hr/hr/fakultet-i-studiji/studijski-programi/2-uncategorised/251-diplhjkjs.html> [citirano: 2014-06-05].

<sup>19</sup> Programi stručnih ispita u knjižničarskoj struci. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2014/01/Program-i-literatura-za-strucni-ispit.pdf> [citirano: 2014-06-05].

<sup>20</sup> Program. Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/cssu/program/program.htm> [citirano: 2014-06-05].

U analizi su reference podijeljene u dvije osnovne kategorije – knjige (objavljene u nekom od nizova HKD-a) i periodičke publikacije (*Vjesnik bibliotekara Hrvatske* i *HKD Novosti*). U ukupnom broju su sve jedinice iz svih programa, uključujući obveznu i preporučenu literaturu.

Grafikon 6 prikazuje broj preporučenih jedinica literature u izdanju HKD-a po vrstama analiziranih programa obrazovanja knjižničara. Kod promatranja rezultata treba imati u vidu i različito trajanje pojedinih programa.



Grafikon 6. Broj preporuka izdanja HKD-a u programima za obrazovanje knjižničara

U preddiplomskim studijima preporučeno je ukupno 256 naslova, u diplomskim 203, u programu za stručne ispite 78, a u programu CSSU-a 54. Ukupan broj preporučenih jedinica u kategoriji knjiga je 365, a u kategoriji periodičkih publikacija 229, što čini ukupno 594 preporučenih naslova objavljenih u izdanju HKD-a. Taj broj pokazuje da izdavačka djelatnost Hrvatskoga knjižničarskog društva ima veliku važnost u obrazovanju knjižničara u Hrvatskoj. Zbog toga bi ona trebala ostati jednom od važnijih djelatnosti Hrvatskoga knjižničarskog društva i nikako se ne bi smio nastaviti pad godišnje produkcije koji je prikazan u prvom dijelu istraživanja.

## Korištenje izdanja HKD-a u diplomskim radovima

U digitalnom repozitoriju Filozofskog fakulteta u Zagrebu do kraja svibnja 2014. godine bila su dostupna ukupno 134 diplomska rada iz područja knjižničarstva koja su obranjena tijekom 2011. i 2012. godine. U 134 promatrana rada, izdanja HKD-a citirana su 315 puta, ili prosječno 2,4 puta po radu.

I u ovom dijelu analize reference su podijeljene u dvije osnovne kategorije – knjige (objavljene u jednom od nizova HKD-a) i periodičke publikacije (*Vjesnik bibliotekara Hrvatske* i *HKD Novosti*). Knjige su zastupljene sa 163 reference, a periodičke publikacije sa 152 reference.

Promatraju li se, unutar kategorije knjiga, tri podkategorije – *monografije*, *standardi i smjernice* te *zbornici* – najviše se koriste *standardi i smjernice* (citirani su 95 puta u dvije godine ili 0,7 puta po radu), slijede *zbornici* (citirani 53 puta ili 0,4 puta po radu), a najmanje se koriste *monografije* (15 puta u dvije godine ili 0,1 puta po radu).

Ovaj dio istraživanja ukazuje na veliku korištenost izdanja HKD-a pri pisanju diplomskih radova. Studenti su s izdanjima upoznati tijekom nastave (što je razvidno iz analize programa studija), znaju da HKD ima izdavačku djelatnost, da objavljuje razne vrste publikacija koje su korisna literatura za pripremanje ispita, za izradu diplomskih radova, ali i za cjeloživotno obrazovanje.

## Zaključak

Istraživanje pokazuje da u hrvatskoj knjižničarskoj zajednici postoji potreba i interes za publikacijama koje objavljuje Hrvatsko knjižničarsko društvo. Te publikacije su od velike važnosti za obrazovanje knjižničara i Hrvatsko knjižničarsko društvo bi trebalo nastaviti održavati svoju izdavačku djelatnost na što višoj razini što se tiče kvalitete i kvantitete. Izdavačka djelatnost HKD-a postoji od 1966. godine, a od 2003. godine započinje porast broja objavljenih publikacija godišnje – najviše je publikacija objavljeno 2007. godine. Od 2009. godine zamjećuje se pad u godišnjoj produkciji što nije dobro, upravo zbog toga što su rezultati ovog istraživanja pokazali važnost izdanja za obrazovanje knjižničara. Sve su kategorije publikacija važne i za sve postoji određeni interes korisnika. Najviše objavljenih publikacija, a i prodanih

primjeraka je u kategoriji smjernica i standarda – knjižničarima u praksi često trebaju takve publikacije. U posljednje dvije godine očit je pad izdavanja novih publikacija u toj kategoriji pa bi HKD trebao poraditi na objavljivanju takvih publikacija.

Monografske su publikacije uglavnom jednoautorske knjige i one se najmanje objavljuju pa je i broj prodanih primjeraka najmanji, ali proporcionalan objavljivanju. To je kategorija čije objavljivanje treba poticati jer i knjige hrvatskih autora i prijevodi stranih autora mogu biti vrijedan prilog razvoju hrvatskog knjižničarstva.

Sve publikacije, a pogotovo zbornici radova sa skupova u organizaciji ili suorganizaciji HKD-a, najviše se prodaju u prve dvije godine nakon objavljivanja. Trebalo bi razmotriti opciju tiskanja manjeg broja primjeraka i stavljanja cjelovitih tekstova u otvoreni pristup dvije godine nakon objavljivanja. Takav pristup svakako bi trebao biti omogućen pomoću otvoreno dostupnog repozitorija čiji softver bi trebao biti usklađen s Protokolom za pobiranje metapodataka Inicijative za otvorene arhive (Open Archive Initiative – Protocol for Metadata Harvesting, OAI-PMH). U budućnosti bi se mogla razmotriti i opcija tiska na zahtjev, što bi moglo riješiti problem skladištenja neprodanih primjeraka.

Važno je spomenuti pojavu drugih izdavača koji, s većom ili manjom tradicijom, objavljuju publikacije knjižničarske tematike. Kako bi ostao konkurentnim na tržištu, HKD svakako mora zadržati visoku kvalitetu publikacija, raditi na suradnji s mogućim autorima, a nikako ne odustati od izdavačke djelatnosti. Interes za izdanja postoji, financijska kriza trebala bi se prebroditi uvođenjem novih modela, a ne obustavom izdavačke djelatnosti.

## LITERATURA

Diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti (knjižničarski smjer). Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Dostupno na: <http://www.ffri.uniri.hr/hr/fakultet-i-studiji/studijski-programi/2-uncategorised/251-diplhjkjs.html> [citirano: 2014-06-05].

Diplomski studijski programi na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu : bibliotekarstvo. 2008. Dostupno na: <http://www.ffzg.unizg.hr/programi/diplomski.html> [citirano: 2014-06-05].

Društvena izdanja. Hrvatsko knjižničarsko društvo. 2014. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/izdanja/kategorija/drustvena/> [citirano: 2014-06-05].

Hrvatsko knjižničarsko društvo. O HKD Novostima. 2014. Dostupno na: [http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/o\\_novostima/](http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/o_novostima/) [citirano: 2014-06-05].

Hrvatsko knjižničarsko društvo. O Vjesniku. Dostupno na: [http://www.hkdrustvo.hr/vbh/o\\_vjesniku/](http://www.hkdrustvo.hr/vbh/o_vjesniku/) [citirano: 2014-06-05].

Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Repozitorij Filozofskog fakulteta. 2014. Dostupno na: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/> [citirano: 2014-06-05].

Nebesny, Tatjana. Bibliografija izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva : 1940. – 2000. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 41-56.

Preddiplomski studij : program redovnog preddiplomskog studija knjižničarstva. Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Dostupno na: <http://ozk.unizd.hr/?p=5484> [citirano: 2014-06-05].

Preddiplomski studijski programi na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu : informacijske znanosti. 2005. Dostupno na: <http://www.ffzg.unizg.hr/programi/preddiplomski.html> [citirano: 2014-06-05].

Program. Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/cssu/program/program.htm> [citirano: 2014-06-05].

Programi stručnih ispita u knjižničarskoj struci. Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2014/01/Program-i-literatura-za-strucni-ispit.pdf> [citirano: 2014-06-05].

Studij knjižničarstva : program redovnog diplomskog studija. Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Dostupno na: <http://ozk.unizd.hr/?p=5490> [citirano: 2014-06-05].

Studijski program : diplomski studij : informatologija. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: [http://www.ffos.unios.hr/serv\\_file.php?file=3538](http://www.ffos.unios.hr/serv_file.php?file=3538) [citirano: 2014-06-05].

Studijski program : preddiplomski studij : informatologija. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: [http://www.ffos.unios.hr/serv\\_file.php?file=3539](http://www.ffos.unios.hr/serv_file.php?file=3539) [citirano: 2014-06-05].

Sveučilišni diplomski interdisciplinarni studij kulturologije. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: <http://kulturologija.unios.hr/?w=19> [citirano: 2014-06-05].

Sveučilišni preddiplomski interdisciplinarni studij kulturologije. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Dostupno na: <http://kulturologija.unios.hr/?w=18> [citirano: 2014-06-05].

Živković, Daniela. Osnutak i prve godine rada : pogled u arhivu. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 9-16.

Živković, Daniela. Pogled u povijest Hrvatskog knjižničarskog društva na njegovu 70. obljetnicu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 53, 3/4(2010), 161-165.